

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄR-DATABASEN

Ändra ej på fältnamnen!

Cirkulärnr: 12:6
Diariernr: 12/1005
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2012-02-16
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2012–2016
Ersätter:
Bilagor: ”Prognosunderlag K 2012–2016 12006”, finns på vår webbplats på nedanstående länk.
<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

CIRKULÄR 12:6

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2012–2016

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Samtidigt med detta cirkulär publiceras *MakroNytt 1/2012*. Där finns en fylligare presentation av den samhällsekonomiska bild som ligger till grund för skatteunderlagsprognosen.

Mot bättre tider

Den ekonomiska utvecklingen har varit ytterligt svag under slutet av 2011 i stora delar av Europa. Den svaga utvecklingen har bidragit till ett påtagligt fall i svensk export och industriproduktion. Men trots den försvagning som skett uttrycker idag många industriföretag en större optimism om framtiden än tidigare. Även andra tecken tyder på att oron för eurons framtid och risken för en akut skuldcrisis har lättat något. Vår bedömning är att tillväxten i svensk ekonomi tillfälligt stannat av, men att svensk ekonomi snart växer igen. Tillväxten blir dock i år och nästa år väsentligt svagare än under 2010 och 2011. Arbetslösheten kommer därför att stiga något, men inte särskilt mycket. Lägre sysselsättning och dämpad inflation håller tillbaka skatteunderlaget, men andra faktorer som ökade pensioner verkar i motsatt riktning. Sammantaget innebär det att skatteunderlagets nivå 2013 beräknas bli något högre än vad vi tidigare räknat med.

Vår bedömning utgår från att skuldcrisisen på sikt klaras upp under ordnade former. Även med ett lyckligt slut kommer det dock ta tid innan förtroendet återvänder och oron på de finansiella marknaderna lägger sig. Vår utgångspunkt är att oron för ett eurosammanbrott kvarstår, men att sannolikheten för och förväntningarna om en positiv lösning gradvis växer. Trots detta i huvudsak positiva anslag antas det svaga tillståndet i framförallt södra Europa bestå under lång tid framöver.

Enligt vår bedömning kommer utvecklingen – både i Sverige och i övriga Europa – att vara som svagast under vinterhalvåret 2011/2012. I takt med att turbulensen på de finansiella marknaderna lägger sig påbörjas en återhämtning av den internationella konjunkturen. Marknadstillväxten för svensk export ökar också. För många länder riskerar dock återhämtningen ta tid och tillväxttalen till en början bli måttliga. Men ökad draghjälp från exportindustrin i kombination med gynnsamma förutsättningar för inhemsk efterfrågan gör att svensk ekonomi kan växa i relativt snabb takt från och med 2014. Även sysselsättningen beräknas på sikt ta fart vilket bidrar till att arbetslösheten kan sjunka från 8 ner till 6 procent. Den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden för med sig att också skatteunderlaget fortsätter växa i god takt.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP*	5,3	4,5	1,3	2,5	3,5	4,0	3,5
Sysselsättning, timmar*	1,9	1,1	-0,5	0,1	1,4	1,8	1,2
Öppen arbetslöshet, nivå	8,4	7,6	7,9	8,1	7,4	6,5	6,0
Timlön, nationalräkenskaperna	1,1	4,4	3,2	3,1	3,2	3,6	4,0
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,6	2,5	3,0	3,1	3,2	3,6	4,0
Konsumentpris, KPIX	1,8	1,1	1,2	1,0	1,3	1,6	1,7
Konsumentpris, KPI	1,2	3,0	1,9	1,4	2,0	2,2	2,0

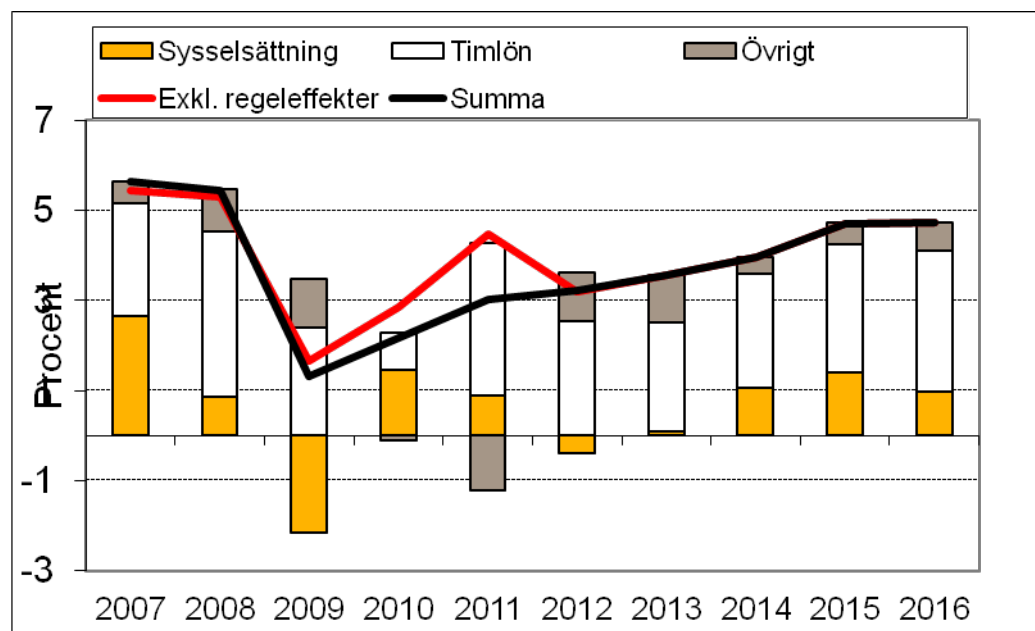
*Kalenderkorrigerad utveckling.

Långsam skatteunderlagstillväxt de närmaste åren

Skatteunderlagsprognosen bygger på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas här ovan. Utvecklingen av de variabler som har störst betydelse för skatteunderlaget framgår av tabell 1. För en mer utförlig beskrivning, se Makronytt 2012:1.

Skatteunderlaget växte under år 2011 i relativt måttlig takt, se diagram 1. Konjunkturvattningen leder till att den starka utvecklingen på arbetsmarknaden slår om till minskande sysselsättning och lägre löneökningstakt år 2012. Effekten på skatteunderlaget motverkas dock av två faktorer. Dels ökar pensionsinkomsterna betydligt när den automatiska balanseringens broms år 2011 förbyts i gas år 2012. Dels ökar inte grundavdragen i samma omfattning 2012 som de gjorde 2011, då grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjdes. Skatteunderlaget växer därför något mer 2012 än 2011.

**Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag till förändring
Procent respektive procentenheter**

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Landsting.

År 2013 väntas arbetade timmar åter öka något. Det är huvudorsaken till att skatteunderlagets tillväxttakt tilltar. När konjunkturåterhämtningen därefter tar fart ökar sysselsättningen i raskare takt och löneökningarna blir större, med god skatteunderlagstillväxt som följd. Dock bli ökningen av pensionsinkomsterna lägre dessa år.

Jämförelse med andra prognoser

Jämfört med vår förra prognos har vi justerat upp utvecklingen år 2011 något, se tabell 2. Det beror på att löneökningarna enligt nationalräkenskapernas definition blev lite större än vi räknade med i december. Prognosen för år 2012 är nedreviderad på grund av att vi nu förutser större minskning av sysselsättningen under året medan utvecklingen 2013 är uppreviderad, främst på grund av att vi nu räknar med större ökning av pensionsinkomster och inkomst av arbetsmarknadsersättningar. Efter 2013 prognostiserar vi nu lägre ökningstakt för skatteunderlaget än i december, på grund av att vi nu gör bedömningen att det tar något längre tid innan balans uppnås på arbetsmarknaden, med mindre sysselsättningstillväxt och lägre löneökningstakt som följd.

**Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010– 2015
SKL, jan 2012	3,0	3,2	3,6	4,0	4,7	4,7	19,9
ESV, dec 2011	2,9	3,7	3,6	4,1	4,7		20,5
SKL, dec 2011	2,9	3,5	3,3	4,2	4,9		20,3
BP, sep 2011*	2,3	3,3	3,8	4,8	4,4		20,0

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting.

Ekonomistyrningsverket (ESV) spådde i december en utveckling av skatteunderlaget som är mycket lik den i SKL:s prognos, bortsett från år 2012. Skillnaden år 2012 förklaras av att ESV prognostiserade större ökning av pensionsinkomster och mindre ökning av grundavdragen. Åren därefter förutspår ESV svagare sysselsättningstillväxt men något högre löneökningstakt än SKL, den sammantagna effekten på lönesumma och skatteunderlag är dock liten.

Jämfört med regeringens prognos i budgetpropositionen för år 2012 visar SKL:s bedömning svagare skatteunderlagstillväxt alla år utom 2011 och 2015. År 2011 blev starkare än främst regeringen men även SKL förväntade sig. Skillnaden förklaras av att inkommen statistik visar större ökning av lönesumman under slutet av året än den regeringen förväntade sig. Skillnaden år 2015 beror i huvudsak på att SKL räknar med högre löneökningstakt. Den viktigaste förklaringen till regeringens ljusare syn på skatteunderlaget år 2012–2014 är en starkare utveckling av sysselsättningen än den SKL nu räknar med.

Slutavräkningar 2011–2012

Slutavräkning 2011

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 2,9 procent för 2011. Med den bedömningen av skatteunderlaget uppgick rekommenderad uppbokning för 2011 till 727 kronor per invånare den 1.11.2010.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 3,0 procent för 2011. Med denna högre uppräkningsfaktor uppgår prognosen för avräkning 2011 till 764 kronor, vilket medför en korrigeringsfaktor på 37 kronor per invånare 1.11.2010 jämfört med bokslut 2011.

Slutavräkning 2012

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2011 och 2012 uppgår till 2,3 respektive 3,3 procent i Budgetpropositionen för år 2012. Uppräkningsfaktorerna innebär en lägre uppräkningsfaktor än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2012 blir positiv med 223 kr per invånare den 1.11.2011. Jämfört med vår prognos i december (cirkulär 11:57) är det en dock en minskning med 73 kronor per invånare.

Regleringsbidrag/avgift

Förbundet har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2012 till 2015 (tabell 3 och 4). Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnningen
- Förändringar av anslaget kommunalekonomisk utjämning i BP 2012

Tabell 3. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2012 till 2015
Miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015
Inkomstutjämnning, netto (+)	52 118	54 311	56 484	59 137
Strukturbidrag (+)	1 519	1 529	1 539	1 549
Summa inkomster för kommunerna (1)	53 662	55 840	58 022	60 686
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	58 324	58 620	58 405	57 838
Differens → Regleringspost (2)–(1)	4 662	2 780	383	-2 848

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2012 till 2015
Kronor per invånare

	2012	2013	2014	2015
Inkomstutjämnning, netto (+)	5 500	5 693	5 882	6 120
Strukturbidrag (+)	160	160	160	160
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 663	5 853	6 042	6 280
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	6 155	6 145	6 082	5 986
Differens → Regleringspost (2)–(1)	492	291	40	-295

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår aktuella prognos för perioden 2011–2016. Nästa prognos publiceras i april. Syftet med publiceringen är att de kommuner som så önskar ska kunna räkna om mellan löpande och fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKL:s kalkyler.

Tabell 5. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Arbetskraftskostnader*	1,019	1,026	1,029	1,029	1,033	1,036
Övrig förbrukning	1,011	1,012	1,010	1,013	1,016	1,017
Prisförändring	1,017	1,021	1,023	1,024	1,028	1,030

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga kollektiva avgifter. Prognosen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bl.a. till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av vår prognos för KPIX, dvs. konsumentprisindex exklusive räntekostnader för egnahem. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2012–2016

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2012–2016” på vår webbplats på nedanstående länk:

<http://www.skf.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2012–2016. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

http://www.skf.se/vi_arbetar_med/ekonomi/budget_och_planering/specificering_vissa_statsbidrag

Från och med i år redovisas även intäkter från fastighetsavgiften i prognosunderlaget. Fastighetsavgiften påverkas inte av våra skatteunderlagsprognoser.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 11:61) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på 2012 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2012–2016 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nyutvecklade användare och 1 600 kronor för de som haft modellen 2011.

Kommuner som inte haft modellverktyget under 2011 gör beställningen via vår beställningsblankett. Beställningsblanketten kan hämtas från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budget och planering, Skatter & bidrag K. **Spara den först på Din dator innan Du fyller i den!**

Blanketten kan sen e-postas eller postas till Mona Fridell, Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, e-post: mona.fridell@skl.se.

Modellen ”Skatter & bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen:

- Uppdateringsfil_12006nr1.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen skickades ut, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Befolkningsuppgifter per den 31 december 2011

Den 20 februari publicerar SCB befolkningsuppgifter per den 31 december 2011. Dessa uppgifter används i modellen som befolkning per den 1.1 2012. På blad 2 cellerna C73–C91 ska de kommunvisa uppgifterna finnas och på blad 4 C118–C136 ska rikets uppgifter in. Vi kommer senast den 21 februari att lägga ut en fil med befolkningsuppgifterna på vår webbplats: Vi arbetar med/ekonomi/Budget och planering/Skatter och bidrag K/Befolkningssiffror. Eftersom det är definitiva uppgifter gör det inget om formlerna i cellerna förstörs. Därför kan även kommuner som använder förenklad uppdatering klistra in värdena. De nya befolkningsuppgifterna kommer annars att uppdateras i samband med nästa uppdateringstillfälle.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

På vår webbsida finns en Excelfil ”Manuell_uppdatering_SKB_2012.xls” där man kan kopiera de värden som behövs för den manuella uppdateringen. I filen har varje cirkulär ett eget blad. Dessutom kommer befolkningsuppgifter och prislappar att finnas på separata blad i samma fil. De cellhänvisningar som anges nedan finns också angivna i Excelfilen. Klicka på Ekonomi, Budget och planering, Skatter och bidrag K, Uppdatering K och välj att ladda ner filen Manuell uppdatering SKB2012.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, första raden.
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2013 till 2016 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 54 311,243; 56 483,572; 59 137,497; 61 917,935
- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B54–G54. Värden finns i tabell 1, rad 7.
- Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över korrigeringen av slutavräkningen för år 2011 i cell H28 (37 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2012 års inkomster i cell H30 (223 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet "kommun".

Tidpunkter under 2012

Fler tidpunkter finns på vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Ekonomikalendern.

- 21 feb Budgetdagen i Göteborg
- 22 feb Budgetdagen i Umeå
- 05 mar Budgetdagen i Stockholm
- 07 mar Budgetdagen i Malmö
- 16 mar Seminarium Skatter & Bidrag [kommuner] **OBS! Fullbokat**
- 16 apr Regeringen presenterar Vårpropositionen
- 26 april Vi presenterar prognos för utjämningsystemen, ny skatteunderlagsprognos samt *Ekonomirapporten*.
- 9–10 maj Finansdagarna, Stockholm
 - v. 23 Vi presenterar extraprognos för LSS-utjämnningen
- 16 aug Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och eventuellt MakroNytt 2/2012
- 22–23 aug KOMMEK i Malmö
 - v. 38 Regeringen presenterar Budgetpropositionen
- 4 okt Vi presenterar ny prognos för utjämningsystemen
- prel* 11 okt Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos samt *Ekonomirapporten*.
- 17 dec Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos, internränta samt MakroNytt 3/2012
- 19–23 dec Vi presenterar utfall för utjämningsystemen
 - v. 51 Vi presenterar prognos för fastighetsavgiften 2013

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Vi arbetar med) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Madeleine Holm (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 87, Alla kan nås via e-post på mönstret: fonamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilagor

”Prognosunderlag K 2012–2016 12006”, finns på vår webbplats på nedanstående länk: <http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>